

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Imenitni: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne posudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—		40—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno **500** po nakaznici.
Na samo pisnena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadoščno frankovane.
50 Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poština plačana v gotovini.

Naše vseučilišče.*

Trnjeva je bila pot, predno si je priboril narod slovenski svoje najvišje kulturno središče — univerzo, a še bolj bo trnjeva pot, predno si bomo zasigurali to komaj pridobljeno kulturno središče. Po preji v stari Avstriji nam je stala slovenska univerza pred očmi le kot kulturno središče našega naroda, ki je bil kolikor toliko ujedinjen, če tudi ne geografično, a bili smo vendar skoraj vsi Slovenci pod eno streho. Vojna je te razmere korenito izpremenila. Amputirali so od našega narodnega telesa precejšnji del, in za ostali del tega narodnega telesa je nastala moralna dolžnost, da vzdrži duševno vez med amputiranim delom in seboj, sicer preneha krvotok, organična zveza našega narodnega telesa, v svojih udih med seboj in s tem tudi — nastane narodna smrt. Slovenska univerza mora postati oni faktor, ki bo spajal vse Slovence v eno močno edino stranko, ki naj bi bila nič drugega kot — slovenska. V slovenski univerzi naj se koncentrirajo vse duševne sile našega naroda. Mi hočemo živeti in bomo živele. A kakor telo brez duše ne more delovati, tako je narodno telo mrtvo brez kulturne duše, in to kulturno dušo našega slovenskega naroda naj reprezentira univerza, naš ponos, naše upanje v boljše bodočnost. Sicer je naš narod skromen po številu, a s ponosom lahko trdim, da ima talente v svoji sredi, ki nadomestujejo našo maloštevilnost. Nepoznani še v svetu, se bodo ti talenti še imeli boriti, predno pridejo do veljave; a narod jim mora dati priliko, da te svoje talente uveljavijo, jim mora dati sredstva, jim mora dati prostora, kjer se morejo popolnoma posvetiti svojim študijam. V prvem hipu se je univerza nastanila v bivšem deželnem dvorcu. Toda ti prostori od daleč ne zadostujejo velikim potrebam univerze s svojimi instituti, seminarji, biblioteko, predavalnicami, uradnimi prostori itd. Popolnoma mirno trdim, če bi bil deželni dvorec še trikrat tako velik kakor pa je, bi bil za univerzo še vedno premajhen. Dolgo časa pa te skromne razmere ne smejo trajati. Dete, ki mora rasti, potrebuje hrane, zraka, gibanja v zadostnih prostorih, in tako tudi naša novorojena univerza.

* Članek nam je došel od odličnega zdravnika, ki ni našega mišljenja, s prošnjo, da ga priobčimo. Ustrezamo radevolje ti želji. Uredništvo.

za, ako nečemo, da ne zastane v rasti in postane pohabljen.

Resno moramo misliti, kako tem nedostatom vsaj nekoliko začasno pomagati, ker definitivna rešitev tega vprašanja je edino le odvisna od popolnoma nove zgradbe, na katero pa v sedanjih razmerah vsaj v bližnji prihodnosti ni misliti. Včasih se pa vendar gode čudeži, in zaradi tega bi gotovo ne škodovalo, ako se že sedaj delajo vse predpriprave za novo univerzitetno zgradbo, skuša dobiti in zasigurati si primeren stavbeni prostor. Vsaka fakulteta naj izdela poročilo, koliko prostorov, v kaki velikosti in za koliko slušateljev približno bi potrebovala. Rektor naj pa poda poročilo za univerzitetne urade, reprezentančne prostore, biblioteko, eventualna stanovanja itd. Ko je to poročilo skrbno pripravljeno in preštudirano, naj se naprosi domači arhitekt, da napravi skice, ali naj se razpiše nagrada. Take predpriprave bodo trajale gotovo 2 leti, da se rešitev ne prenaži. Sedaj imamo čas premisliti vse do najmanjšega detajla, in si tudi ogledati take institucije.

Sedaj pa pride najbolj važno vprašanje, kje dobiti potrebna sredstva? Poprej sem trdil, da slovenska univerza nima samo pomen kulturnega središča našega naroda, slovenska univerza mora biti tudi duša našega narodnega telesa. univerza v Ljubljani mora vezati vse dele našega razdeljenega naroda. Zaradi tega je poleg države v prvi vrsti poklican vsak Slovenec, da po svoji moči pripomore k tej zgradbi. Koliko milijonarjev in bogatinov je nastalo v zadnjih letih, ki lahko miselno zapravljajo denar, in bi popolnoma ničesar ne čutili, ako položijo svoj dar domovini na oltar.

Vsaka slovenska občina lahko postavi v svoj proračun skozi deset let redno gotovo vsoto za univerzo. ena več, druga manj; ta denar ni izgubljen, kajti vseučilišče bo služilo našim sinovom, bo služilo naši kulturi, našemu blagostanju. Isto bi lahko storili vsi naši denarni zavodi, od prve banke do najmanjše posojilnice; končno še zasebniki, in pri teh bi se moralo pobiranje prispevkov sistematično organizirati. Slovenija se naj razdeli v posamezne okraje, ti zopet v posamezne podokraje in odseke, tako da je nabiranje prispevkov vsak mesec olajšano in omogočeno. Preverjen sem, da se bo na ta način nabrala v teku časa lepa vsota. Fond že imamo.

Univerzitetni fond bivše dežele Kranjske (Če se ne motimo, tega fonda ni več, ker ga je dr. Šusteršič porabil v druge svrhe. Uredn.), in k temu bi se dal pritegniti še fond za Krekov spomenik, ki bi v uresničenju naše univerze dobil najlepši spomenik v auli univerze. Da se vse to izvede, je treba intenzivnega, požrtvovalnega, organiziranega dela po vsi Sloveniji.

Občine naj bi prevzele vso organizacijo v svoje roke in po svojih organih pobirale pripravljene doneske. Privatna požrtvovalnost gotovo ne bo izostala. Če imamo pri veselicah sredstva, izdati za pijačo na stotisoče, bomo imeli tudi toliko narodnega ponosa in narodne požrtvovalnosti, da bomo prispevali k zgradbi našega duševnega središča.

Ni vraga, če vsi pritegnemo in se združimo v to idejo, da bi se ne uresničila. Ko se je sprožila misel, postaviti v Ljubljani hotel »Union« našli so predlagatelji povsod gluha ušesa. Svetovali so jim, naj se dajo sprejeti na »Studenc«. Vstrajnosti se ima Ljubljana zahvaliti, da ima najlepši hotel na jugu in krasno koncertno dvorano. In kaj bi bila danes Ljubljana brez »Uniona«? »Union« stoji, se lepo razvija, je kras Ljubljani brez razlike strank, in vsi so zdravi doma in ne na »Studencu«. Tako bomo imeli tudi v desetih letih svojo univerzo, če le — hočemo. Vstrajnosti, požrtvovalnosti in prepričanja je treba, da moramo to imeti, da je univerza življenjskega pomena za obstoj našega naroda, in vse bo šlo.

tovi. Toda antanta se je končno le ustvarila in je razbila pangermanski pohlep. Svet je dobil čisto drugačno lice, kakor ga je zasnoval Viljem II. in njegov štab. In to je naša sreča.

Politične vesti.

— Slovenski kandidati na Koroškem. V nedeljo dne 10. junija se vrše na Koroškem volitve v koroški deželni zbor in v dunajski zvezni parlament. Koroška slovenska stranka je postavila te-le kandidate: za dunajski parlament Frana Aichelzbergerja, učitelja v Ločah, in Ivana Vospersnika, posestnika v Podravljah; za koroški deželni zbor pa v spodnjem koroškem volilnem okrožju: Ferda Kraigerja, posestnika v Podjuni, Jurija Čarfa, kolarskega mojstra v Velikoven, dr. Frana Mišiča, profesorja v Borovljah, Vinka Poljanca, župnika v Škocijanu, in Antona Grilja, posestnika na Belli; v gornjem koroškem volilnem okrožju: Antona Gastla, posestnika v Štebnu pri Beljaku, Vinka Gröblacherja, posestnika v Dešicah, Fr. Krieglja, posestnika v Zahornem na Zili, in Ivana Vospersnika, posestnika v Podravljah.

— Predlogi slovenskih samostojnih kmetov glede spremembe ustave. Beograd, 9. junija. Klub slovenskih samostojnih kmetov je vložil dva važna predloga glede spremembe ustave, ki sta vzbudila veliko zanimanje. Prvi predlog se tiče člena 95. ustavnega načrta in se glasi: Uprava v naši kraljevini naj se vrši po oblasteh, okrožjih in občinah. Razdelitev na oblasti naj se vrši po zakonu in sicer po prirodnih, socialnih in ekonomskih razmerah. Izven teritorija Srbije in Crne gore naj se osnujejo sledeče oblasti: mariborska, ljubljanska, zagrebška, sušaska, osiješka, splitska, dubovačkomostarska, banjaluska, sarajevska, novosadska in banatska. Na sedežih teh oblasti naj bodo veliki župani, ki jih potrdi kralj. — Drugi predlog se tiče člena 135. ustavnega načrta in se glasi: Dokler se ne izvrši razdelitev na oblasti, tako dolgo naj okrožja v Srbiji in Črni gori vrše funkcije oblasti po principih, predvidenih za oblasti. — Iz predlogov slovenskih samostojnih kmetov je razvidna težnja, da naj se čimprej oživotvorijo oblasti. Ti predlogi so vzbudili v političnih krogih veliko zanimanje in se bo o njih v prihodnjih sejah ustavnega odbora detajlirano razpravljalo.

— Ministrski svet odobril pogodbo z Romunijo. Beograd, 9. junija. Na predvčerajšnji seji ministrskega sveta je predložil ministrski predsednik Nikola Pašić tekst našega sporazuma z Romunijo. Ministrski svet je ta tekst odobril.

— O baroškem pristanišču. »Riječ« doznava s kompetentnega mesta, da se neresnične vse vesti o izročitvi baroške luke Italijanom za 99 let. Moglo bi biti samo govora o nekakem kratkem aranguementu za eksploatacijo ne samo baroške, temveč tudi reške luke, ker tvorita obe eno celoto.

— Notranji minister. Milorad Drašković se je vrnil v četrtek 9. t. m. v Beograd.

— Povratek ministra Pribečevića v Beograd. Beograd, 9. junija. Danes se je vrnil semkaj iz Zagreba minister prosvete Svetozar Pribečević.

— Ministrski svet. Beograd, 8. junija. Danes se je vršil ministrski svet, ki je trajal od pol 6. do pol 8. zvečer. Poleg tekočih poslov se je razpravljalo o memorandumu komunističnih poslancev, kjer zahtevajo, da se do 9. junija vsi sindikati in da se do komunistom zopet pravico zborovanja in izdajanja časopisov. Vse odločitve ministra notranjih zadev ni prišlo do definitivnega zaključka. — Nadalje se je razpravljalo o razmeščenju finančnih uradnikov v Vojvodini in o vprašanju ustanovitve žumarskih in rudarskih direkcij. — Končno je bil imenovan minister dr. H. Krizman za namestnika odločenega finančnega ministra dr. Kumandija.

— Trgovinska pogajanja med Italijo in nami. Beograd, 8. junija. Danes se je nadaljevala konferenca med našimi in italijanskimi trgovinskimi delegati in je prišlo v vseh vprašanjih do popolnega sporazuma, izvenredno vprašanja sobota, ribolova in reševanja.

Pangermanski načrt.

V zagrebški »Jugosloven. Njiv« piše general prof. M. Inostranec, da je bil Viljem II. prepričan, ko je začel svetovno vojno, da se Anglija vojne ne udeleži. Anglija ni imela kopnene vojske. A da mora priti tudi z Anglijo do spopada, to je Viljem vedel in se na ta dvoboj pripravljal, odkar je sedel na prestol. Ena prvih njegovih izjav je bila: »Bodočnost Nemčije leži na morju.« In Nemčija se je vrgla na silno pomnožitev in okrepitev vojnega brodogoja. Šest največjih ladjedelnih je delalo le bojne ladje. Da je Nemčija že davno pripravljala svetovno vojno, dokazujejo besede osebnega cesarjevega prijatelja, admirala von Hoetzena, ki je že l. 1898 izustil v Manili vpričo amerikan. admirala Dewaya historične besede: »Čez 15 let zagazi naša domovina v veliko vojno. Za mesec dni bomo v Parizu. Ali to bo samo prvi korak v našem stremeljenju, da uničimo Angleško.« Nemčiji je šlo za linijo Hamburg — Perzijski zaliv, ki naj bi postala pangermanska proga vsenemške trgovine. Da se podjarmi tej ideji ves Balkan, naj bi Bolgarija dobila balkansko hegemonijo. Bolgari naj bi bili balkanski Prusi. In Bolgari so to nalogu sprejeli. Velika Bolgarija naj bi obsegala tudi Dobrudžo, obale Egejskega morja, kjer žive Grki, in čisto srbske krajeve Niša ter prizrensko okrožje. Ferdinand Koburg je bil plačevan agent Viljema II., in Stambulov je delal le rusofobsko, po Nemčiji podpirano politiko. V aprilu 1914 je bila podpisana bolgarsko - nemška zveza. Tudi Romunijo in Grčijo je hotela pridobiti Nemčija zase. Kralj Karel Hohenzollern, romunski vladar, in kralj

Jurij, svak Viljemov, naj bi igrala isto vlogo kakor Ferdinand Koburg. Toda intriga se ni posrečila. Romunski in grški politiki so čutili, da je nemški načrt, izpremeniti Romunijo in Grčijo v popolno odvisnost Nemčiji. Zato so se uprli. Nemčija pa se je zvezala tudi s Turčijo, a le, da bi jo podredila svojemu vplivu ter da bi v zvezi s Turčijo podjarmila Malo Azijo, ves ruski Turkestan, Egipt, Alžir, Tunis in Maroko. Od l. 1900 je Nemčija razvijala najsilnejšo akcijo po Zedinjenih državah, Braziliji in Argentini. Tannenbergravi v svoji knjigi »Velika Nemčija«: Nemčija postavi pod svoj protektorat Argentinijo, Čile, Urugvaj, Paragvaj, tretjino Bolivije in jug Brazilije, to je, kraje, v katerih vlada nemška kultura. Nemška Južna Amerika bo ona zemlja, v kateri se bodo naši kolonisti bavili s poljedelstvom. — Okoli 10 do 15 milijonov organiziranih Nemcev je tvorilo nem. državo v amerik. državah ter so imeli celo svoje poslane na washingtonskem kongresu. To je razlaga, zakaj se Zedinjene države tako dolgo niso pridružile antanti in zakaj se je vojna tako podaljšala. Ze leta 1898 je admiral von Hoetzen dejal: Ko uredimo svoje račune z Evropo, kar bo trajalo le par mesecev, potem zagospodujemo nad Newyorkom in morda tudi nad Washingtonom. Ne vzamemo vam zemlje, nego ji hočemo dati položaj, ki ji gre poleg Nemčije. Newyorku in drugim mestom pa naložimo kontribucijo 1 do 2 milijonov dolarjev. Pangermanski plan je bil torej res ogrožen. Razglašali so ga brez strahu, ker so bili svoje zmage go-

Velehradski romarji

Velehrad! Kdo bi se ne spomnil pri tem Gregorčičevih pesmi o »Velehradski kugi«?

Leta 1885. je slavil ves slovenski svet 1000letnico Metodove smrti. Ta veliki praznik se je imel praznovati v velikim slovenskim romanjem na Velehrad. Spomin na kulturno delo bratov Cirila in Metoda je slavila katoliška in pravoslavna cerkev. Tam na grobu sv. Metoda so se hoteli združiti vsi v bratski ljubezni in se zahvaliti za oni veliki dar, ki je imel postati duševna vez razdeljenim slovenskim narodom.

Toda avstrijska vlada je slutila za tem romanjem »panslavistično agitacijo« in si je izmisli, da je na Velehradu — kuga. In ker se je bala za svoje Slovence, da bi se ne nalezili te bolezni, zato je romanje prepovedala.

Toda priprave za velehradsko romanje so bile že v polnem teku; zato so romarji odšli in ker niso smeli iti na Velehrad, so se peljali v Prago. V Pragi se je razvila slavnost v pravo slovensko manifestacijo. Ze po poti so čutili Slovenci, ki so se borili s Ohihi skupaj v državnem zboru, kako radostno jih sprejema češki narod.

Ljudje so stali ob progi in jim mahali v pozdrav. Postaje so bile polne ljudstva. Kmetič na njivi je obstal in pozdravljaj vlak s slovenskimi gosti. Mati je dvignila svojega otroka na rame in mu je kazala goste: »Glej, to so naši bratje!« Bilo je mnogo ganljivih prizorov.

Kaj šele v Pragi! Pozdravi, govori, napitnice! Vse polno navdušenja. V »Meščanski besedi« je bila velika slavnost. Tam je naš Gregorčič prečital svojo »Velehradsko kugo«. V lahni ironiji je zavračal skrb avstrijske vlade, ki je takozvala na svoje podaničke, da bi jim kaj ne škodovalo.

>Kako lepo skrbite za nas, kot majka za svoje dojenčke...

In ko smo želeli na Velehrad. (kdo vašo popiše uslugo!) tja smeli mi nismo z domačih livad, ker tam zasledili ste kugo.

Kar tiče se kuge, imate prav: okrog in okrog Velegrada res zrak je nečist in brezmejno nezdrav, tam kuga morilna vlada.

Ta kuga nevarna pa vam je, ne nam, krivicam je vašim strašansko, kako ji ime je, naznamim ga vam, ta mor je: vzajemnost slovenska.

Zaprli na Velehrad ste nam pot, a v Prago ga niste zaprli. zato pa se zemelji slovenskih povsod sem v Prago smo zlato pridrli. Tu v Čehih te kuge je silni izvor, tu njegovo je prava središče.

Te kuge napiti se hočemo tako, da duh in telo nam prešine...

Tako je bilo leta 1885. Kje se časi! 30 let na to je že divjala svetovna vojna, ki je rušila one nemško - madžarske zidove, ki so skušali s svojo »kugo« zadušiti slovenski živelj. Danes bi lahko šli na Velehrad pozdravit svobodno one kraje, kjer sta Ciril in Metod polagala temelje prve slovenske kulture.

Toda dandanes je tudi romanje draga stvar. Zato se bomo v duhu pridružili onim pravim domačim romarjem iz čeških, moravskih in slovaških krajev, ki prihajajo na Velehrad leto za letom na praznik sv. Cirila in Metoda.

Letos smo tudi v Jugoslaviji praznovali ta god kot državni praznik; sicer smo ga slavili tudi prej na razne načine, moravski Slovaki pa je slavil že od nekaj ta spomin z romanjem na Ve-

lehrad. Od onih davnih časov pred tisoč leti se je ohranilo nekaj svetega v duši naroda prehajalo je od roda do roda in tudi če so temni časi zakrili pravi spomin — romanje je ostalo. To romanje se vrši seveda na svetčan način. V dolgih procesijah prihajajo ljudje z banderi in godbami, s petjem in molitvijo. Pa ne samo v dušah je vse lepo in svečano, ampak tudi na zunaj. Romarji prihajajo v svojih najlepših narodnih nošah.

Velehrad leži na jugu Morave, eno turo od Ogerskega gradišča. V teh krajih so se ohranile med ljudstvom starodavne šege in navade. Široka pisana polja moravskega so vplivala s svojimi barvami na ljudski okus; narod ljubi svojo lepo narodno nošo z jasnimi, svetlimi barvami. Od vzhoda prihajajo Slovaki, polni starodavnih pesmi, zdravega čustva, izrazitih slovaških obrazov, v onih živih barvah, ki so nam znane iz slik Jože Uprke. Tako se ob prazniku napolni Velehrad s slovaškimi romarji — ne tistimi, ki so hoteli tja leta 1885., ampak z onimi lepimi, priprostim, domačimi in iz mest prihajajo ljudje, da vidijo ta zdravi narod v njegovih lepih, pisanih narodnih nošah.

C. M.

plovitba. Naši delegati so zahtevali, da se o vprašanju rečne plovitbe sploh ne razpravlja, na kar italijanski delegati niso odgovorili, ker čakajo na nove instrukcije iz Rima.

— **Is semljoradniškega kluba.** Beograd, 9. junija. Jutri dopoldne ima semljoradniški klub svojo sejo, na kateri se bo razpravljalo v prvi vrsti o tekočih vprašanjih. Neki ugledni član semljoradniškega kluba je izjavil, da so netočne vesti nekaterih časopisov, češ da bodo semljoradniki zapustili ustavotvorno skupščino. Nasprotno nameravajo semljoradniki še nadalje prisostvovati sejam in sodelovati pri 3. črtanju. Kako stališče bo zavzel klub pri glasovanju v specialni debati, še ni odločeno, ker je to odvisno od zadržanja vlade.

— **Is bosanskih krogov.** Beograd, 8. junija. Jutri bodo imeli radikali iz Bosne v Sarajevu skupščino, na kateri bodo razpravljali o agrarnem vprašanju in o nadaljnjih taktiki stranke v konstituenti. Kakor se čuje, nameravajo osnovati seljaško radikalno stranko, ker smatrajo, da ne morejo ostati v radikalni stranki, ker bi sicer izgubili pri prihodnjih volitvah mandate. — V Sarajevu se je vršila te dni skupščina demokratske organizacije, na kateri je poročal poslanec Hetmanović o delu stranke in o agrarnem vprašanju. Skupščinariji so izrekli strankinemu vodstvu zaupnico, istotako klubu ter sklenili, da se osnuje v najkrajšem času nov demokratski nedeljski list.

— **Tako je treba!** V vasi Petrovo pri Novem Sadu so hoteli radičevski agitatorji poskusiti srečo med tamšnjimi Slovaki, ki so nekaj časa poslušali govornike, ko so se pa naveličali, so jih pograbil, zvezali z debelimi vrvmi, naložili na voz in jih odpeljali v Novi Sad, kjer so jih izročili policiji.

— **Francoski imperijalizem in militarizem.** Francija ima relativno še vedno najmočnejšo vojsko v Evropi. Do čim so vse druge države v Evropi vsaj deloma demobilizirale, kliče Francija pod pretežno nemške nevarnosti nove letnike v vojaško službo. Vseled francoskih imperijalističnih težnjah so pričeli komunisti veliko agitacijo, da povzročijo nezadovoljstvo v ljudstvu in odpor vojski. To se jim je deloma tudi posrečilo. Francoska vlada je za to začela preganjati vse antimilitariste, ki so po večini komunisti. Tako je n. pr. 50 polidoljskih agentov naenkrat izvršilo hišno preiskavo pri najbolj znanih komunistih, med drugimi tudi pri pisatelju Henry Barbusseju. Vzrok te preiskave je bila povečana antimilitaristična agitacija. Po pariških nlicah

in v pokrajinskih mestih so se pojavili vsako jutro lepaki antimilitaristične vsebine, med vojaštvom in ljudstvom pa so se širili letaki proti militarizmu vladnih faktorjev. Vsa ta preganjanja niso zmanjšala agitacije. Antimilitaristi so ponovno razdelili na desetisoče subverzivnih letakov po pariških vojašnicah. Oblasti se trudijo, da bi uničile to gibanje, ki ogrožuje imperijalistične tendence sedanjih francoskih politikov.

— **Za jugoslovensko propagando v Srbiji.** Iz Zagreba poročajo, da so se vršili med akupino okoli »Slobodne Tribune« in beogradskim profesorjem dr. Božom Markovićem razgovori, ki so dovedli do rezultata, da je jugoslovenska propaganda potrebna v prvi vrsti v Beogradu in Srbiji. V Beogradu naj bi kmalu prišel izhajati neestranski list, ki bi propagiral integralno jugoslovenstvo. Dr. Božo Marković je iskren Jugosloven, ki je pogosto obiskal pokojnega Supila na Reki, s katerim je bil v prijateljskih stikih.

— **Nemško - angleški sporazum glede Rusije.** »Berliner Tageblatt« potrjuje vest Reuterjevega urada o angleško - nemškem sporazumu glede gospodarske vzpostavitve Rusije. Sporazum za sedaj nima političnega pomena. Ljenu se je stavljal pogoj, naj sestavi vlado iz vseh strank razven monarhističnih.

— **Poincaré za Poljake.** V »Matin« priobčuje Raimond Poincaré članek, ki ga zaključuje: Vse nas sili k temu, da pomagamo Poljski: pogodba, plebiscit, lojalnost, sedanj in prihodnji interesi Francije.

— **Predsednik nemških komunistov** obsojen na pet let trdnjavske ječe. Sodišče v Berlinu je obsodilo predsednika združenja nemške komunistične stranke Brandlerja na pet let trdnjavske ječe in na povračilo sodnih stroškov. Brandler je zakrivil po nemških zakonih zločin veleizdaje, ker je sodeloval pri nasilni spremembi ustave.

— **Rusija pripravlja veliko armado.** Iz Berlina poročajo, da pripovedujejo številni begunci iz Rusije, da zbira sovjetska vlada ob Donu veliko boljševiško armado. Vsa donska pokrajina je izpremenjena v ogromno vojaško taborišče. General Brusilov bo ba ja vodja in organizator te milijonske armade. Na ta teritorij morejo stopiti osebe samo s posebnim dovoljenjem, katero je podpisal Trocki. Na Finskem opazujejo s strahom to novo rusko armado gibanje in se pripravljajo za ustanovitev defenzivne lige baltičskih držav proti ruski invaziji.

kraljevske straže, karabinerji in infanterija. V Milanu je odpuščenih iz službe 392 poštno-brzojavnih uradnikov.

Dogovor glede Rusije.

— d Berlin, 9. junija. Berlinski listi potrjujejo vest, da se je sklenil nemško - angleški dogovor glede obnovne Rusije. Predmet tega med angleškimi in nemškimi industrijalci sklenjenega dogovora, ki ima popolnoma privatno - gospo-

Razorožitev Bavarske

— d Pariz, 8. junija. Poslaniška konferenca se je bavila z različnimi vprašanji glede izvedbe pogodb, zlasti z razorožitvijo in razpustom bavarske samoozdravne čete. V porazgovorih se je poudarjalo, da obstoji pripravljenost, dati nemški državni vladi pri raz-

Churchill za francosko - nemški sporazum.

— d Washington, 8. junija. Churchill je izjavil v govoru, da je edino jamstvo za trajen mir sodelovanje Velike Britanije, Francije in Nemčije. Razumeti moramo, je nadaljeval Churchill, stališče Francije z ozirom na sovražno Nemčijo. Francija ni ne od angleške ne od ameriške strani dobila zagotovi-

Pred rešitvijo rudarske krize v Angliji.

— d London, 9. junija. Vedno bolj se utrjuje upanje, da se premogovna kriza kmalu reši. Snoci so se sestali zastopniki delodajalcev in delojemalcev, da sestavijo predloge, ki se v petek predložijo zastopnikom delodajalcev, ki pridejo v London. Obe stranki predlagata, naj o novih predlogih odloči glasovanje rudarjev. Ta predlog je prej

Iz Poljske.

— d Varšava, 9. junija. Poljski ministrski predsednik Witos je nedavno obolel. Zdravnik mu je za nekaj dni prepovedal vsakojako delo.

— d Varšava, 9. junija. Dne 20. t. m. pridejo v Varšavo zastopniki Estonske, ki se bodo na Poljskem mudili več dni ter pregledovali poljske industrijske in kulturne institucije.

Položaj v Zgornji Sleziji.

— d Beograd, 9. junija. Presbitero poroča iz Pariza: Dopsnik »Journala« v Gornji Sleziji javlja, da je bil tabor zavezniških čet pri Bytomu napaden z ognjem iz mitraljeza, ki so bile skrite v bližini.

— d Beograd, 9. junija. Presbitero poroča iz Pariza: Francoski in angleški poslanik sta pri nemški vladi napravila skupne korake, naj nemška vlada pozove generala Höferja k miru. Medzavezniška komisija je izjavila, da je nemška lista vojaških organizacij, katere se imajo razpustiti, nepopolna. Nemška vlada trdno vstraja pri tem, da je lista točna, ali vendar je Bavarski in Vzhodni Prusiji naročila, naj se takoj poizve, ali v njihovem ob-

Šolca in Karel Habsburčan.

— d Bern, 9. junija. Švicarski narodni svet je danes razpravljal o dveh interpelacijah, ki sta se tikale bivšega cesarja Karla. Prva interpelacija, ki jo je postavil socialist Grimm, je zahtevala pojasnil, na kak način je bil cesar zapustil Švico, in je vprašal, ali se Karlu ne prepove švicarstvo. Druga interpelacija, katero je postavil katolik Bossi, je označila zahtevo, naj bivši cesar Švico meseca avgusta zapusti, kot kršenje azilnega prava in je zahteval od zveznega sveta pojasnil glede smernic, ki se jih bo držal v svrhu zaštite švicarskih tradicij glede azilnega prava. Načelnik političnega oddelka, zvezni svetnik Motta, je v odgovoru na interpelacijo odgovoril, da se je zvezni svet informiral o Karlovem bivanju v gradu Prangins in da se ne more pritožiti glede kakih monarhističnih naklepov. Ni pa mogel nastopiti, dokler manjkajo dokazi. Da se je vrnil

Z vseh koncev sveta.

— d Bern, 9. junija. Narodni svet je izvolil namesto umrlega Gustava Müllerja za podpredsednika kandidata socialistične stranke Klotyja (Curih), in sicer z 63 od 111 glasov.

— d Moskva, 9. junija. Po naradni ljudskega komisariata so t. m. za daljnje vožnje na železnih povlačih za 20krat, na lokalnih progah pa za 10krat toliko kakor prej. Menijo, da se bodo dohodki železnice s tem zvišali za 68 milijard rubljev.

— d Moskva, 9. junija. Konstituenta »Republike Daljnega vzhoda« je sprejela zakonski načrt, ki odpravlja zasebno lastnino zemljišča. Zemljišča pripadajo potemtakem skupnosti delovnega ljudstva. Užitek bo dovoljen posameznim osebam in družtvom.

darski značaj, so pred vsem gospodarske koncesije, ki bi jih sovjetska Rusija morala nuditi kot odškodnino. Ljenu se bo stavljal pogoj, naj preosnovi sovjetsko vlado na podlagi koalicije vseh strank, izimši monarhističnih strank.

pustu teh čet več proste roke, ako bi se od angleške strani vedno pokazala taka odločnost glede vprašanja razorožitve. Nemška državna vlada je bavarski vladi sporočila rok, v katerem mora Bavarska izvršiti razorožitev.

la za pomoč, ako bi se ponovili dogodki leta 1914. Razumljiva skrb je spravila francosko politiko v smer, ki je povzročila nesporazumljenje med Francijo in med nami. Velika Britanija naj se potrudi, da omili neprijateljstvo med francoskim in nemškim narodom.

ko ne sprejet. Mogoče pa je tudi, da vzamejo zastopniki sami nase odgovornost za sprejetje predlogov, vsled česar bi odpadlo glasovanje. Ako pa pride do glasovanja, je gotovo, da se rudarji izrečejo za vpostavitve dela. Po določbah strokovnih organizacij morata namreč dve tretjini glasovalcev glasovati za nadaljevanje stavke.

— d Varšava, 9. junija. Trgovska in obrtniška zbornica je vzela na znanje poziv vlade in je predlagala, katera podlaga naj se vzame za določilo današnje vlade glede zveze producentov.

— d Varšava, 9. junija. Angleški in francoski poslanik v Berlinu sta zunanemu ministru Nemčije izročila noto, v kateri je označeno stališče njihovih vlad v vprašanju Gornje Slezije.

močju še eksistirajo katere organizacije, ki bi imele biti razpuščene.

— d London, 9. junija. Kakor javlja »Daily Telegraph«, je nemški državni kancelar dr. Wirth na prizadevanje angleškega poslanika v Berlinu lord Aberzona pozval generala Höferja, naj se umakne s svojimi četami.

Karel v Švico, smo dovolili v interesu evropskega mira in prošnje madžarske vlade. Ko je Karel odpotoval, se ni dotaknil nobenega oficijalnega mesta za izdajanje potnih listov. Izjavil je tudi, da se ni poslužil niti ponarejenega potnega lista niti pripomočka katerega švicarskega uradnika. Nadaljnji poročil z ozirom na to, da bi mogla dovesti do političnih zapletov, ne morem dati. Sam od sebe je Karl zveznemu svetu naznanil, da zapusti Švico prihodnjega avgusta. Ko je minister Dinichert dne 18. marca naznanil pogoje za povratek, je izjavil Karel, da smatra, ko se je položaj izboljšal za svojo dolžnost, da ne bo pripravil zveznemu svetu s svojo navzočnostjo nobenih neprijetnosti in bo zato zapustil deželo. Nato je narodni svet z večino zavrnil splošno razpravljanje o interpelacijah.

— d Varšava, 9. junija. V procesu proti Levandini in tovarišem je bila danes izrečena obsodba. Nadporočnik Levanda, rezervni poročnik Obšt in brivec Theiner so bili obsodeni na smrt na vesaloh, večina drugih obtožencev na eno do 12 let ječe.

— d Bruselj, 9. junija. Zbornica je s 121 proti 11 glasovom sprejela zakonski načrt glede uvedbe šurnega delavstva in 48urnega tedna.

— d Bern, 9. junija. (SBA) Po poročilu zveznega delavskega urada je od 23. maja do 6. junija število deloma brezposelnih padlo za okroglo 10.000 na 84.000, dočim je ostalo število popolnoma nezaposlenih na isti višini, to je 52.000.

— d London, 8. junija. Preteklo noč je bilo v severni, južni, zapadni in severovzhodni okoliščini Londona prerezanih preko 200 telefonskih in brzojavnih žic. To so baje storili sinfajnovci, da bi ukinili brzojavni in telefonski promet z Londonom.

Iz naše kraljevine.

— Nov trgovaški zakon za vso državo. V ministru za trgovino in industrijo se je sestavila posebna strokovna komisija, ki bo izdelovala načrt novega zakona, ki bo veljal za vso državo. Novi trgovaški zakon bo v glavnem izdelan na istih temeljih, kakor stari srbski zakon.

— d Grof Begouen v Sarajevu. Sarajevu, 8. junija. Dopsnik lista »Journal des Debats« grof Begouen je v Sarajevu predaval o odnosih med Francozi in Jugoslovenci. Posebno je omenjal in orisal za naše osvobodjenje zaslužne Francoze, med njimi profesorja kemije Augusta Gauvaina. Navedel je njihova dela, potem pa se je obširno bavil s škofom Strossmayerjem in njegovimi odnosi napram Franciji. — »Jugoslovenski List« je prinesel članek grofa Begouena pod naslovom: Francija in Jugosloveni. Grof Begouen v lapidarnem stilu navaja odnose Francije napram Slovanom v obče in potem napram Jugoslovenom. Omenja Clemenceauja in Tardieua, Pašiča, dr. Trumbića in dr. Zolgerja, posebno pa omenja pohvalno vlogo Rusije v svetovni vojni, ki je omogočila, da je Francija lažje prenesla prvi udarec Nemčije.

— Orožne vaje rezervnih častnikov. Dopsnik »Riječ« doznava, da bodo tekom meseca pozvani na orožne vaje stopnja vsi rezervni častniki.

— Gordarski kongres. V sredo se je končal gordarski kongres v Zagrebu, ki je trajal štiri dni. Prihodnja glavna skupščina bo v Beogradu.

— Zvišanje tarif zagrebske cestne železnice. Zagreb, 8. junija. Vseled sklepa magistrata se zvišajo tarife električne cestne železnice sledeče: vozni listki po 2 in 3 K se zvišajo na 4 K, ob nedeljah in po 7. uri zvečer pa na 6 kron. Ta povišek znači 100% zvišanje sedanjih cen.

— Na smrt obsojeni oficirji. Vojno sodišče je obsodilo na smrt pešadijskega kapetana Radička Milenkovića in topniškega poročnika Stevana Batagića. Oba sta bila pomiloščena na 20letno ječo.

— Nerednosti v upravi zagrebske akademске menze. Zagreb, 9. junija. V tukajšnji jugoslovenski akademski menzi so prišli na sled raznim nerednostim v upravi. Po mestu se je raznesla vest, da je neki dijak poveril 100.000 K in pobegnil. Poverjenstvo za preprosto je takoj odredilo preiskavo in dognalo, da so se nerednosti sicer res vršile, da pa so tozadevne vesti pretirane. Ugotovilo se je, da je neki farmacevt poveril stanarino 7500 K, neki drugi nameštene, nedjalk pa 26 tisoč kron. Poverjenstvo je dementiralo vesti, da hoče poverjenstvo ali pa upravo kaj zakriti. Nadaljno preiskavo vodi policija in se bodo rezultati preiskave objavili.

Sokolstvo.

— Sokol I. in Društvo za zgradbo vabita na sestanek širšega finančnega odseka, ki se vrši danes v petek ob 8 zvečer v gostilni br. Zupančiča na Ahacjevcih cesti. Vabimo v toj izredno važni gradbeni dobi tudi vse druge člane, ki se zanimajo za gospodarska vprašanja Sokola I.

Turistika in sport.

— Prvenstvena nogometna tekma Hermes - Primorje se vrši v nedeljo dne 12. junija ob 18. uri na prostoru Sparta - Primorje. Istotam ob 16. uri prijateljska tekma Jadran-Sparta.

— Razpored nedeljskih tekem na prostoru Ilirije se je moral vsled tehničnih ovir spremeniti sledeče: Ob pol 17. se vrši tekma Ilirija : Mariborski atletiki in za tem ob 18. prvenstvena tekma Ilirija : Svoboda. Vstopnina je za obe tekmi skupna.

— Ilirija : Svoboda. Prvenstvena tekma med Ilirijo in Svobodo je sedaj, ko je izstopil iz konkurence Slovan, edina prvorazredna prvenstvena tekma v Ljubljani. Zmagovalec ima tekmovali s prvaki Maribora in Celja za prvenstvo Slovenije. Svoboda bo napela gotovo vse sile, da doseže čim poveljnejši rezultat. Zmaga Ilirije je sicer toliko kot sigurna, ker pa bo I. moštvo oddalo nekaj igralcev za tekmo z Mariborskim atletiki, bo igra precej obolevstranska. Pričetek ob 18.

— Kolesarska dirka Ljubljana-Jesenice se vrši v nedeljo s startom ob 9. zjutraj na Celovski cesti pri 1 km. gostilna Reinighaus. Cilj je na Jesenicah pred kolodvorom in je pričakovati dirkačev krog po 12.

— Ilirija : Atletiki Maribor. Atletiki so izmed prvorazrednih klubov v Mariboru. Znano je, da so bili vedno resen tekmeec za prvenstvo Maribora. Tekma se prične ob pol 17.

Društvene vesti.

— Žensko telovadno društvo v Ljubljani opozarja cenjene članice, da je vabljeno po čehoslovaškem konzulatu na vlezanimivo predavanje, katero bodo imeli g. prof. dr. Lah v petek, dne 10. junija t. l. v dvorani Mestnega doma ob 20. — Predmet predavanju bodo Slovaška, moravske in slovaške narodne noše in bo vsakako zanimal naše žene in naša dekleta.

— Javna knjižnica Splošnega slovenskega ženskega društva je odprta vsak torek, četrtek in soboto od 5. do 7. zvečer. Društvo nabavlja sproti vse slovenske knjige, kupuje pa tudi drugojezično, resnično dobro čtivo. Vsaka Slovenka naj bi bila članica Splošnega slovenskega žen. društva in naj bi se posluževala te bogate knjižnice, ki je pristopna vsakomur. Članarina znaša 10 K za vse leto.

Telefonska in brzojavna poročila.

O Italijansk o - ngoslovaenskem sporazumu glede reškega vprašanja.

— Rim, 9. julija. Kom. Quartieri, ki se je vrnil iz Beograda, kjer je v imenu italijanske vlade podpisal definitivni sporazum glede baroškega vprašanja, je obširno poročal o stvari v zunanjem ministru in na to v ministru predstavlja. Zagotavlja se, da beogradski dogovor končno definitivno ureja vprašanje Reke, Delte in baroškega pristanišča na temelju pristaniške enotnosti, enakosti pogojev med državami, ki so udeležene na dogovoru. Reško pristanišče bo vodil italijansko - reško - jugoslovenski konzorcij, v katerem bosta po dva člana vsake države. Jugoslavija, Reka in Italija se bodo mogle enako svobodno posluževati pristanišča glede izvoza in uvoza, tako približno, kakor velja to za Čehoslovaško republiko glede Trsta. Parlamentarni krogi izvajajo iz dogovora, da samo tako bo moglo pričeti pristanišče na Reki zopet posloovati s svojim obsežnim zaledjem, kateremu je tudi pred vojno služilo v prekomorskem prometu. Držati Reko v vednem sporu z jugoslovensko dr-

žavo, ki jo obdaja, bi se reklo v primeri kakor Genova spraviti v gospodarski boj z Ligurijo, ako bi tam prebivali neitalijanski rod. Promet v Genovi je velik zaradi tega, ker služi mesto zaledju, ki se razteza do Švice. Promet na Reki je ustavljen že leta in leta, ker se mesto ni moglo posluževati svojega zaledja v prekomorskem prometu. Neposredno zaledje reško je jugoslovensko in Reka mora vpostaviti dobre odnose s sosednjim jugoslovenskim kraljestvom. Ker ni bilo gospodarskih dogovorov, ni mogla Reka doslej imeti prometa z Jugoslavijo. Ta ovira pa je sedaj odstranjena in Jugoslavija bo gospodarsko interesirana na procvitu reškega pristanišča, imajoč jamstvo za njegovo plodono funkcijoniranje. Listi priobčujejo dan na dan različna izvajanja k rešitvi reškega vprašanja. »Idea Nazionale« je zakričala, da pomeni ta rešitev samo prikriti odstop Baroša in Reke jugoslovenskemu vplivu, razni drugi listi pa presojujejo vso stvar mnogo treznejše.

Naša trgovinska pogajanja z Italijo.

— d Beograd, 9. junija. Jugoslovenski in italijanski delegati za trgovinska pogajanja so se sporazumeli na konferenci v vseh točkah, razen glede obrežne plovbe, ribolovstva in rečne plovbe. Jugoslovenski delegati so zahtevali, naj

določila o plovbi ne pridejo v pogodbo. Italijani pričakujejo z ozirom na to vprašanje navodil iz Rima. Delegati so se sporazumeli glede konvencije za varstvo proti tihotapstvu.

Izpraznitve Dalmacije.

— d Split, 9. junija. Ko so predvčerajšnjem naši pooblaščenca dospeli v Šibenik, jih je tamkaj pričakovalo Narodno Veče, v imenu katerega je naše pooblaščenca pozdravil dr. Smolkič, kateremu se

je zahvalil dr. Desnica. Pri pogajanjih z Italijo se je sklenilo, da se prične izpraznitev drugega pasu dne 19. in konča dne 23. t. m. Šibenik bo evakuiran dne 23. t. m.

Konferenca v Portorose.

— d Dunaj, 9. junija. Kakor doznava »Politische Korrespondenz«, je bila objavljena avstrijska zvezna vlada h konferenci v

Portorose. Začetek posvetovanj, ki je bil določen, kakor zmano, na 15. t. m., je baje odložen na 2. julij.

Štrajh državnih uradnikov v Italiji.

— Rim, 9. junija. Uradniško gibanje je vedno težje. Vlada je poskusila z močjo vse svoje avtoritete, da bi udušila uradniško obstrukcijo, pa se ji to ni posrečilo. Uradniki vstrajajo trdno pri svojih zahtevah, vlada pa izjavlja, da se ne premakne s svojega stališča. Ministriški predsednik Giolitti je tozadevno podal že več izjav in pri-

pomnil, da bo po tej poti, na katero so stopili državni uradniki, mogoče znatno reducirati število državnih namestencev, ako pravočasno ne krenejo zopet na delo. Vlada je prepovedala uradnikom vsako zborovanje in odpustila vse voditelje. V Rimu je zasedla policija vse pošte in brzojavne urade, po drugih večjih mestih zasledajo urade

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

do 690, bel. krona 195—0, souvereign 530—560.

—d **Praga**, 9. junija. Devize: Amsterdam 2382.50, Berlin 106, Curih 1213.50, Milan 344, Pariz 568.50, London 269, Newyork 70.50, Beograd 201, Bukarešta 112.50, Sofija 80.50, Dunaj 10.67%, Varšava 5.10, Zagreb 49.75, Budimpešta 28.62. Valute: Nemške marke 106, švicarski franki 565.50, angleški funti 267, dolarji 69, dinarji 195.75, leji 110.25, levi 77, avstrijske krone 10.67%, poljske marke 5.10.

—d **Curih**, 9. junija. Devize: Berlin 8.77%, Holandija 196, Newyork 591, London 22.21, Pariz 46.60, Milan 28.30, Bruselj 46.60, Kodanj 101.75, Stockholm 131.50, Kristijanija 86.75, Madrid 75.75, Buenos Aires 182.50, Praga 8.25, Budimpešta 2.40, Zagreb 4.20, Bukarešta 9.25, Varšava 0.55, Dunaj 1.30, avstrijske krone 0.97.

—g **Monopolna pristojbina za petrolej** iz Beograda poročajo: Na predlog direktorja carin je uprava državnih monopolov sklenila, da se za petrolej, ki se uvaža iz inozemstva v kantah, brez oziroma na to, ali se uvaža iz držav, s katerimi je sklenjen dogovor, ali ne, računa monopolna pristojbina za neto-težo petroleja.

—g **Naše notranje posojilo** osigurano. V soboto zvečer so bila končana pogajanja med delegati naših denarnih zavodov in ministrstvom financ glede notranjega investicijskega posojila in

ministrski svet je še isti večer ta sporazum odobril. S tem je bilo naše notranje posojilo osigurano. Ta rezultat pomeni velik in dalekosežen uspeh naše finančne politike in bo imel povoljen uspeh na daljino konsolidacijo razmer v naši državi. Obenem bo ta uspeh povoljno vplival na naš kredit v inozemstvu in dvignil zaupanje v našo valuto. Kakor že javljamo, se je odločil naš finančni minister dr. Kumandi, da najame notranje posojilo v znesku 500 milijonov dinarjev v investicijske svrhe. To posojilo se bo po že določenem programu porabilo v celoti za ureditev naših prometnih sredstev, v popravilo in spopolnitev našega železniškega omrežja in voznega parka, za zgradbo novih važnih prog, stacij in pristanišč ter v popravilo vsega onega prometnega materiala, ki je bil vsled vojne skoraj uničen. Ako bi svota 500 milijonov dinarjev ne zadostovala, da se izvede ves prometni program, bi se pa s to svoto vendar toliko uredilo in popravilo, da bo dana trdna in močna podlaga za ureditev razmer v naši državi. Vsi naši veliki, pa tudi številni mali zavodi v državi so se združili v poseben sindikat, ki bo to posojilo izvedel in zajamčil vpis cele svote. Pri tem so ti zavodi, podprti od Narodne banke, šli državi kolikor mogoče na roko ter prevzeli to posojilo po alpari tečaj, kakor se bo posojilo tudi razpisalo. Obrestovanje po 7% je dobra vzpodbuda, da narod vloži

svoje prihranke v to posojilo. Država daje poleg tega temu posojilu vse ugodnosti, ki so le mogoče, oprostitve davka in taks, garancijsko sposobnost in sposobnost, da se nabavi za javne in pupilarne fondе itd. Narodna banka garantira tem obveznicam po svojih pravih lumbard do 75% kurzne vrednosti. To posojilo je tako, da ne obremenjuje preveč niti državo, niti Narodno banko, obenem pa nudi podpisovalcem posojila dobro obrestovanje in vse olajšave, ki so potrebne za mobilizacijo naših narodnih glavnih. To posojilo bo notiralo tako na zagrebški kakor beogradski borzi in če bo potrebno, tudi v inozemstvu. Obenem je predvideno, da se emisija tega posojila regulira s posebnim zakonom in da se ustanovi posebni parlamentarni odbor, ki bo vodil vse račune in skrbel za pravilno obrestovanje in amortizacijo. Vse podrobnosti tega posojila bo ugotovil prospekt o njegovi emisiji, ki bo izšel že v par dneh. — Budžeti za leto 1919/20 in leto 1920/21 so izkazali deficit, upati pa je, da bo že hujši za leto 1921/22 izkazal, če že ne prebitek, vsaj popolno pokritje, čeprav obsega preko 8 milijard dinarjev potrebnih. Pa če bi tudi takrat ne prišlo do popolnega kritja, obstaja upravičeno upanje, da se bo z edinstvenim davčnim sistemom v najkrajšem času prišlo na čisto. V velikem bogastvu naše domovine, v prvi vrsti v izvozu naših poljedelskih proizvodov, v povzdigi naše produkcije in naših prometnih sredstev

je sigurna baza za to, da se naše finančne razmere v najkrajšem času popolnoma uredijo in utrdijo.

—g **Dolenjske železnice**. Vrnitev gotovine dne 1. junija 1921 izrebranih 4% prioritetnih obligacij dolniške družbe Dolenjskih železnice iz leta 1892., št. 43, 365, 450, 731, 885, 1111, 1140, 1141, 1239, 1389 se vrši dne 1. decembra 1921 pri Kranjski hranilnici v Ljubljani.

—g **Industrija za invalide**. Izdelovalnica kreme za čevlje pod znamko „Ligrin“ se je obvezala, znaten del dobička pokloniti invalidom in je tudi že en znesek vposlala. Ker je ta krema domači proizvod, prvovrstne kakovosti in mnogo cenejši kakor tuji produkti, se naprošajo vsi trgovci, da upeljejo to čistilo in ga priporočajo svojim odjemalcem. Naroča se pri izdelovalnici Maribor, Miklošičeva ulica št. 2. Udruženje vojnih invalidov Maribor.

—g **Prijava aktiv avstrijskih podanikov v Belgiji, Italiji in Grški**. Zastopstvo avstrijske republike objavlja, da se imajo prijaviti aktiv avstrijskih državljanov, avstrijskih jutridnih oseb in družb, ki se nahajajo v Belgiji, Italiji in Grški ter njihovih kolonijah pri uradu za obračunavanje na Dunaju 1. Stubenring 8. — V slučaju, da so aktivna, obstoječa iz vrednostnih

papirjev ali sličnega premoženja depozirana v tuzemstvu, zamorejo jih prijaviti oskrbniki. Merodajno je za prijavo aktiv za Italijo in Grško stanje od 16. julija 1920, za Belgijo stanje od 24. julija 1920. Aktivna, prijavljena na belgijskem teritoriju po 26. aprilu 1919 in na italijanskem teritoriju po 10. septembru 1919, niso podvržena dolžnosti prijave. V inozemstvu se morajo prijave izvršiti do 30. junija 1921. Radi podrobnih podatkov in dobave potrebnih formulirjev se je obrniti neposredno na urad za obračunavanje, Dunaj 1. Stubenring 8. — Avstrijsko zastopstvo Ljubljana.

Darila.

Na upravo našega lista so poslali: Za Oslepele vojake: g. Milan Vonce, Gornja Radgona, 130 K, nabranih v družbi Gornjeradgončanov v Grajski kleti v Mariboru, in za Ljubljanskega Sokola: 85 K g. polkovnik Dragoljub Popovič, komandant podoficirske šole v Kragujevcu. — Za Družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo ob odhodnici g. Pečkaja v gostilni Štepec v Spodnji Šiški 160 K. Iskrena hvala darovalcem!

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Mlad nemški trgovec

iz usnjate in stroke surovega usnja išče mesta čimprej. Ponudbe pod „K. L. 9903“ na upravo Slovenskega Naroda. 3903

Pomočnika event. tudi družabnika

kateri se razume, četudi deloma pri lesu, sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji večja tvežnja na Gorenjskem. Prijazne ponudbe pod „1000/56 Lesna industrija“ pošto ležeče Ljubljana. 3898

Odpotujem

11. t. m. na Češko ter prevzamem vsa trgovska naročila. Ponudbe pod „Zastopnik 3964“ na upravo Slov. Naroda. 3964

Naprava za parno kurjavo

se takoj ugodno proda. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 3949

Kupite in berite hudočasno kratkočasnice

„Poper in paprika.“

Cena s poštnino 8 K.— Denar se prosi naprej. Dobi se v vseh knjigarnah. 2588

Iščem za različno orodje izvežbanega in izkušnega

zastopnika

ki prepotuje celo Jugoslavijo. Nagrada po uspehih. Osebnost prijave vsak delavnik ob 9. ure dopoldne ali pisмено nemudoma na E. F. Turk, Ljubljana, Dolanjska c. 18/III. 3389

Wertheimova blagajna,

1½ m visoka, je napredaj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3967

STENICE

in njihova legla uničuje sigurno in brzo samo tinktura

„MORTIN“

pokusna steklenica K 15.— pollitra K 60.— enolitra K 100.— Predprodavalec popust.

M. Jankar, Petrinjska ul. 3 Zagreb 15. 3810

Prodaj nad 7000 različnih znamk.

Naslov se pošlje pri upravnistvo Slovenskega Naroda. 3998

Spreten kolar,

sposoben tudi za boljše dela, se sprejme v „Mestni pristavi“, Cesta na Kodeljevo št. 8. 3962

Meblovano sobo

za dva boljša gospoda, učenca za trgovino, kontorista(injo) in dobro, pošteno starejšo kuharico samo za čas sol-skih počitnic išče Franc Stupica, trgovina z železnicami v Ljubljani, Gospodarska cesta 1. 3910

Prodaj se parni kotel

1-54 m višine s cevmi, 4 železni konjski krmilni žlebovi, 2 kompletni stiskalnici za vosek, 2 stiskalnici za med, 3 vrste novih, hrastovih stopnic. — Več v Prešernovi ulici 7 v svečarni. 3952

Karoserija

avtomobila „Itala“ 45 HP, tipa Paris-Peking, rumeno lakirana, z rdečo kožo tapetirana, za 6—8 oseb, se ceno proda. Vprašanja na And. Jakli, Karlovac. 3978

Večja muzejna bukovega lesa

od 18 cm naprej se kupi. Pisemne, pravilno kolokovane ponudbe takoj na Državno protočno delavnico za Slovenijo v Ljubljani. 3987

Opekarna v Raču

prodaja najceneje

zarezno in drugo strojno

opeko, zidake, cevi za drenaže najbolje vrste.

Žrgovska sohrudnica

starejša zanesljiva samostojna moč, z večletno trgovsko prakso, prvovrstna manufakturniška in z dobrimi pripomočki, se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Samo takšne naj blagovoljijo vpsati svoje ponudbe in priložiti prepise spricvala trditi: Josip Kostanjek v Mozirju v Sav. dolini.

Meblovano sobo

če mogoče s posebnim vhomom in električno razsvetljavo event. tudi s hrano, išče soliden gospod trgovec samec. Cena postranska stvar. Cenjene ponudbe pod „Meblovana soba“ na An. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 3986

Muholovke

za p. n. trgovce ima v zalogi Ljubljanska komercijalna družba, Ljubljana, Bleiweisova 18. 4009

Gospodična išče stanovanje,

pri mirni stranki, najraje pri kakšni rodbini brez otrok. Ponudbe pod „Stanovanje št. 10/3997“ na upravnistvo Slov. Naroda. 3997

Dvonedstropna hiša

v središču Maribora, moderno zidana ter lokal za vsako obrt in vrt se takoj proda. Ponudbe pod „Maribor 20/4005“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 4005

Iščem se spretno in pošteno mazaricarice

za nedelje in praznike popoldne. Predstaviti se je v hotelu Tivoli. 4006

Sprejme se takoj dober pošten hlapec h konjem,

in hišnim opravilom. Plača 300—400 K mesečno, po sposobnosti. Stanovanje in hrana in če bo priden, dobi še tudi po-nošene obleke. Vprašati pisмено na naslov: Janes Kogoj, Samobor, Jugoslavija. 3985

Prostovoljna dražba nepremičnin.

Na predlog lastnika Josipa Smodeja, notarja v Ribnici, se prodajo na javni dražbi spodaj zapisane nepremičnine za izključno ceno 400.000 kron dne 14. junija 1921 ob 9. uri ali kot celota ali pa po parcelah. Dražba se bo vršila na licu mesta v Velikih Laščah št. 12. Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejemajo. Zastavne pravice na zemljišču zavarovanih upnikov ostanejo nedotaknjene. Kupnina se plača vsa v gotovini. Za potrditev prodaje ima prodajalec 8 dni premisleka. Izkupilo prodaje je izročiti podpisanim sodišču, kjer se smejo vpogledati med uradnimi urami ostali pogoji prodaje in plačevanja. Nepremičnine obstoje iz: enonadstropne, sredi trga ležeče hiše (9 sob, 3 kuhinje, 6 shramb, 2 kleti, 1 kopalna soba), hleva, kozolca, skednja, sadnega vrta (1 ha 53 a 13 m²), njiv (1 ha 21 a 58 m²) gozdov (6 ha 19 a 34 m²) travnikov (53 a 52 m²) in stavbišča (8 a 52 m²).

Okr. sodišče Vel. Lašče,

dne 1. junija 1921.

Bled v Sloveniji!

Vila Windischgrätz (grad Mlino),

last kneza Otona Windischgrätza, najsijajnejša zgradba, ležeča tik ob jezeru, z divnim razgledom na celo jezero in planine, se zaradi rodbinskih razmer

oddaja v najem za celo sezono

eni ali več prijateljsko združenim rodbinam. Lasten bujen park, lastno jezersko kopališče s lastnimi ladjami, lastna ledenica itd. Obseza nad 30 z najfinjšim komfortom opremljenih salonov in sob z nad 20 povsem opremljenimi posteljami, krasno verando, velikansko kuhinjo z vso opravo, servisom, srebrnino itd. Na željo je na razpolago tudi velika zaloga živih kakor prekajenega mesa, jajec, vkuhanega sadja itd. Reflektira se v prvi vrsti na najemnika za celo sezono (do 15. septembra). Mesečna najemnina 25.000 dinarjev. Ponudbe je nasloviti na odvetniško pisarno dr. Triller in dr. Treo v Ljubljani, Dalmatinova ul. 7. (interurban telef. št. 479), kjer so na razpolago tudi vsa podrobnejša pojasnila dovoljenja za obisk vile.

Medić, Rakovc & Zankl

preje A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skiadišče: Novisad.

Brzjav: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, ple-skarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to sroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Dober prvi detajlist

starejša prima moč, kakor tudi spretna prodajalka se sprejme takoj pod dobri plači pri trdku Ivan Perdan, specijalni veletrgovini v Ljubljani. Prodajalka ima stanovanje v hiši. 3931

Verziranega potnika za Slovenijo

sprejme tovarna mila Ig. Fock, Kranj.

Ponudbe z navedbo referenc na gornji naslov. 3947

Sveže telečje meso

za pečenko po 20 K za kg.

Od 106 v tukajšnji mestni klavnicu zaklanih prvovrstnih telet prodajalo se bode v petek, soboto in nedelje v Šolskem drevo-redu na Predovičevi, Smoljanovi in Krašovevi stojnici.

Poslovodja

želi premeniti službo; more se tudi udeležiti kot družabnik z 200.000 K pozneje eventualno s trikratnim zneskom. — Ponudbe na upravnistvo Slovenskega Naroda pod „Poslovodja 4001“.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Vsled dovoljenja okrajnega sodišča v Mariboru z dne 26. maja 1921 N c VI 842/21 se bo vršila

dne 23. junija 1921 ob 10. uri dopoldne

prostovoljna sodnijska dražba Rapochevega posestva vl. št. 198 k. o. Sv. Magdalena okrajnega sodišča v Mariboru, ki obstoji

a) iz stavbišča št. 8 per. . . 29 a 93 m² s hišo št. 26, hlevom in gospodarsko stavbo št. 24, na Tržaški cesti,

b) parcele št. 87/1 vrt per. . . 11 a 20 m² in

c) parcele št. 40/1 njiva per. . . 47 a 83 m².

Dražba se vrši na licu mesta na Tržaški cesti 26.

Izključna cena znaša 880.000 K, pod katero se dražba ne bo vršila.

Zdražitelj mora prevzeti brez zaračuna v najvišji ponudek pod dn. št. 96 a) vključeno realno breme v smislu odloka dno 20/9 18 št. 16109/1139 mestnega urada v Mariboru.

Vsa druga bremena izbrišejo lastnice ako dotičnih terjatev zdražitelj ne prevzame na račun ponudbe.

Lastnice so si pridržale pravico najvišji ponudek v 8 dneh sprejeti ali odkloniti.

Najvišji ponudek se mora v roke zastopnika lastnic dr. Rosine plačati v enem mesecu.

V MARIBORU, dne 4. junija 1921.

notar Dor. Frano Firbas, kot sodni poverjenik.

Medić, Rakovc & Zankl

preje A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skiadišče: Novisad.

Brzjav: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, ple-skarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to sroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

+

Pretužnim srcem naznanjam vsem prijateljem in znancom žalostno vest, da je moja nad vse ljubljena soproga, gospa

Marija Fajdiga

dne 9. t. m. ob 3 uri zjutraj mirno v Gospodu zaspala.

Vipava, dne 9. junija 1921.

Jakob Fajdiga, družina Čukova in Ivan Mesesnelova.

Za izdati del odgovoren Valentin Kralj